

MRHOVINAR

ŠOLSKI ČASOPIS

JULIJ 2022

PRVA GIMNAZIJA MARIBOR

**Mrhovinar
2021/2022**

Avtorji:

Jaka Černič
Urška Gajšt
Ana Hace
Žana Hočevar
Brin Juričič
Tara Kastelec
Leon Kalšek
Tia Kolmanič
Alja Kopič
Nejc Liponik
Alma Lušničkić
Emilija Lytvynenko
Lara Mavrič
Lara Melliwa
Tim Mendek
Gal Mohorko
Tia Nerat Tomc
Pia Rumpf
Zara Šauperl
Filip Vagner
Lara Vida

Mentorica:

mag. Tatjana Košič, prof.

Lektura:

Nina Koper, prof.
Vida Ifko, prof.
Metka Kostanjevec, prof.

Izdajatelj:

Prva gimnazija Maribor
Trg generala Maistra 1
2000 Maribor

ISSN 1318-5659

Avtorica risbe na naslovnici: Tarja Zupančič Danko, 3. a – Prešernov natečaj PGM 2022

KAZALO

SOLIS IN SELENE	4
MOJE ŽIVLJENJE	5
INTERVJU Z DANSKIMA DIJAKINJAMA NORO IN CLARO	7
OBSTAJATA SAMO DVA SPOLA?	8
PESMI	10
NAVDUŠILA JIH JE ČRKA H	10
PREŠERNOV NATEČAJ PRVE GIMNAZIJE MARIBOR 2022	22

SOLIS IN SELENE

V majhni vasi je živel majhen deček. Ime je svetle lase in svetleče rjave oči. Ime mu je bilo Solis in v skladu s svojim imenom je seval svetlobo in toploto.

Ko je bil majhen otrok, so ga vsi imeli radi. Povabili so ga na taborjenje in pohode v gore, ker jih je s svojo prisotnostjo ščitil pred mrazom. Radi so se družili z njim med dolgimi, mrzlimi zimami, ker je bil edina oseba, ki je lahko izžarevala sončno svetlobo, ki so jo tako pogrešali.

Med odraščanjem pa je njegova svetloba postajala vedno bolj močna. Sprva ljudi to ni motilo, toda deček je izžareval vedno več toplote in vedno več svetlobe. Ko je imel deset let, je bila dovolj topla, da je stopila sladoled, ki ga je držal v roki. Ko je bil star enajst, se mu je pod stopali topil sneg, ko je hodil. Do takrat, ko je dopolnil dvanajst let, sta bili svetloba in toplota že tako močni, da se ga nihče ni mogel dotakniti ali ga vsaj pogledati, ne da bi se poškodoval. Ljudje so se ga začeli izogibati. Izgubil je prijatelje. Čeprav so oboževali svetlobo in toploto, je je on seval preveč.

Solis je postal osamljen in žalosten. Svoje moči ni več videl kot dar. Zdaj je bila prekletstvo. Darilo, ki ga ni nikoli želel, vendar ga ni mogel vrniti. Bil je obupan.

Vendar pa ni bil edini. Na drugem koncu vasi je živela deklica. Nikoli se nista spoznala. Nobenega razloga ni bilo, zakaj bi se. Nista imela skupnih interesov. Nista imela skupnih prijateljev.

Pravzaprav sta bila popolno nasprotje.

Selene, kot so deklico poimenovali, je imela moč, ki bi se težko bolj razlikovala od Solisove. Ko se je rodila, se je okrog nje pojavila senca, ki nikoli ni izginila. Medtem ko je Solis imel srečno otroštvo, Selene ni imela take sreče. Drugi otroci so se bali njene sence. Bila je mrzla in osamljena. Niso želeli biti v njeni bližini.

Odrinili so jo na rob. Selene je bila vedno osamljen otrok, vedno je sedela sama.

Kot že vemo, se Solisova in Selenina pot dolgo nista križali. Nekega dne pa sta se in to je spremenilo vse.

Solis je imel rad reko. Bila je mrzla in ob njej je lažje pozabil, da sam ne bo nikoli takšen. Selene je oboževala sonce, ki je sijalo na obalo reke in grelo kamenje. Tako se je lahko pretvarjala, da je ona tista, ki jih greje.

Tisti dan sta bila oba na obrežju reke in istočasno sta pogledala drug drugega. Val poletne toplote je zadel Seleno in prvič v svojem življenju je ni zeblo. Njena senca je pokrila Solisa in po dolgem času je spet lahko pogledal nekoga v oči, ne da bi ga poškodoval.

Nasmehnila sta se.

Svojih moči nista mogla odstraniti, lahko pa sta našla nekoga, ki jih je naredil bolj znosne. Nikoli več ne bosta sama.

Tia Nerat Tomc, 4. g

MOJE ŽIVLJENJE ...

Sem Lara Melliwa. Odkar pomnim, sem začela svoj življenjepis s temi besedami in odkar pomnim, ne znam nadaljevati. Morda zato, ker je zares težko pisati o sebi, sploh na način, da bi bilo bralcu zanimivo, ko si želiš, da bi ljudje tvoje življenje doživeli kot izredno zanimivo in posebno, tebi pa se zdi, da je dolgočasno.

Rodila sem se 4. maja 2005 kot prvi otrok mami Heleni in očetu Matjažu. Spomini, ki segajo v moje najzgodnejše otroštvo, so prijetni. Spomnim se brezskrbnih dni, ki sem jih preživljala z družino, iger s prvimi prijatelji v vrtcu. Veselila sem se prehoda v šolo, prvih besed in stavkov, ki sem jih zapisala sama, prvih težjih računov, ki sem jih izračunala s pomočjo učiteljice. Razveselila sem se sestrice, ki sem jo lahko sama poimenovala po liku iz svoje najljubše risanke. Večkrat smo se pošalili, da je Ela prišla kot dodatek k hiši, ki smo jo ravnokar zgradili, podobno kot dobiš hladilno torbo zraven novega, velikega, dragega hladilnika. To je bilo obdobje, ko sem prvič obula baletne copatke in spoznala bele in črne tipke na klavirju.

Vse je bilo popolno. No, vsaj jaz se spominjam samo popolnosti, čeprav v resnici morda ni bilo čisto tako. V mojih otroških očeh je bilo moje zgodnje otroštvo vse do zadnjega julija leta 2012, ko sem bila stara sedem let, moja mlajša sestra pa še ne leto dni, popolno. Takrat pa se je življenje vsem nam obrnilo na glavo, naenkrat smo vsi zaživeli v strahu, saj nismo vedeli, ali bomo še dolgo štirje. Moja sestra je bila hudo bolna. Diagnoza, ki je doletela njo in posredno vse nas, je bila akutna limfoblastna levkemija. Takrat se je vse vrtelo okrog nje, nihče od nas ni imel svojih potreb, naše težave so izginile. Je pa bilo to obdobje ob vsaki dobri novici tudi polno veselja in predvsem upanja. Takrat se sama nisem zavedala, kako zelo sem bila osamljena, kako sem morala poskrbeti sama zase, potrpeti, ko mi je bilo hudo. Vsak večer sem si morala sama pripraviti stvari za šolo in oblačila, ki sem jih oblekla naslednjega dne, napisati domače naloge, ki mi jih nihče ni pregledal, si razložiti stvari, ki jih sama nisem razumela. Čez noč sem morala odrasti. Vendar sem razumela. Danes sem hvaležna za to obdobje, vem, da sem bila takrat osamljena, vendar nikoli sama, da sta starša vedno mislila tudi name, vendar ob takih dogodkih postanejo nekatere vsakdanje stvari, kot so pravilno zapisane besede, računi s pravilnim ali nepravilnim izidom, oblačila, ki jih boš oblekel naslednjega dne, popolnoma nepomembne. Zaradi tega obdobja sem boljši človek, prav gotovo. Naučila sem se poskrbeti zase in mar mi je za druge.

Naučila sem se poslušati in slišati, predvsem glasbo, ki mi je pomagala skozi težko obdobje našega življenja. Končala sem osnovno šolo in hkrati uspešno zaključila tudi glasbeno šolo. Ogromno mi pomeni, da sem v osmem razredu osnovne šole osvojila najvišji slovenski vrh. Težko se mi je bilo posloviti od ljudi, s katerimi sem preživela devet let skupnega šolanja, hkrati pa sem se že veselila novih prijateljstev in novega okolja. Kljub razmeram, v katere nas je pahnila epidemija, sem dobila veliko več, kot sem si upala pričakovati. Rada živim in se veselim prihodnosti.

Rada imam svoje življenje in čeprav ne maram pisati svojega življenjepisa, upam, da jih bom v življenju napisala še veliko in da bo vsebina mojega v prihodnosti obsežna in zanimiva. Nekoč je nekdo nekje zapisal, da je življenje tista majhna črtica na nagrobnem kamnu, ki stoji med dnevom rojstva in dnevom smrti neke osebe. Ko razmišljam tako, me je manj strah tega, kar mi bo namenila prihodnost, hkrati si pa želim to črtico čim bolje živeti.

Lara Melliwa, 2. g

Arhiv Lare Melliwa

INTERVJU Z DANSKIMA DIJAKINJAMA NORO IN CLARO

8. marca 2022 smo na šoli gostili skupino Dancev. Pogovarjala sem se z dijakinjama Noro in Claro, ki obiskujeta Športno akademijo za nogomet na Danskem.

1. Zakaj ste prišli v Slovenijo? In za koliko časa?

Prišli sva s šolo (Športno akademijo za nogomet), da bi si ogledali državo ter spoznali vašo kulturo in znamenitosti. Spimo v hotelu Orel. Prišli smo 28. februarja 2022 in tukaj ostanemo do 9. 3. 2022.

2. Kako vama je všeč tukaj? Ali sta opazili veliko razlik med Dansko in Slovenijo?

Zelo nama je všeč, ljudje so zelo prijazni, tudi vaša šola je urejena. Opaznih je veliko razlik med državama, ampak včasih je lepo videti še kaj drugega. V mestu ni tako veliko ljudi, vzdušje je bolj mirno. Za primerjavo, Danska ima približno 5,8 milijona prebivalcev. Naša mesta so bolj moderna, tu je kultura bolj vidna zaradi starejših in unikatnih zgradb.

3. Kakšne pa so razlike med šolama?

*Trenutno obiskujeva drugačno šolo kot vi, saj se program športne akademije razlikuje od programa splošne gimnazije. Po končani osnovni šoli (9 razredov) sva šli v deseti razred na akademijo, ki deluje kot internat, saj živimo v šolskem kampusu. Šola se nahaja na otoku Fyn. Sicer pa prihajava iz **København** in Aarhusa. Po končanem enem letu na akademiji bova nadaljevali šolanje na običajni srednji šoli. Šoli se razlikujeta v tem, da mi nimamo fitnesa v šoli, drugače pa izgledata zelo podobno. Imamo pa manj predmetov kot vi. Več je poudarka na matematiki, angleščini in izbranem športu. Treeninge imamo vsak dan, včasih tudi dvakrat na dan.*

4. Kako dolgo se že ukvarjata z igranjem nogometa?

Nogomet trenirava že več let. Sicer ne igrava v reprezentančni ekipi, ampak vseeno igramo na visoki ravni. Imamo veliko turnirjev, tekem in treningov. Tudi tukaj smo odigrali nekaj tekem z ženskimi nogometnimi klubi.

5. Kakšno je življenje v internatu?

Nama se zdi zelo zabavno, saj živiva s svojimi prijatelji in lahko se družimo vsak dan. V sobah skupaj spimo tri ali štiri dekleta. Na začetku se je treba vseeno navaditi na novo, drugačno okolje in drugačen vsakdan. Zanimivo je živeti s sostanovalkami.

6. Kaj ste si ogledali v Sloveniji?

Bili smo v Postojnski jami, kar se nama je najbolj vtisnilo v spomin, saj nimamo tako velikih in poznanih jam na Danskem. Všeč nama je bila vožnja z vlakcem po jami. Ogledali smo si tudi Ljubljano, Celje in Piran. Najbolj sta nama bila všeč Piran in Ljubljana. Piran zaradi čudovite obale, Ljubljana pa zaradi starega mestnega jedra.

Pia Rumpf, 2. f

OBSTAJATA SAMO DVA SPOLA?

Spol osebe se določi ob rojstvu glede na obliko spolnih organov, kromosome in hormonsko stanje. Osebe, ki so jim ob rojstvu pripisali ženski spol, imajo večjo količino estrogena in progesterona ter dva X kromosoma. Osebe, ki so jim ob rojstvu pripisali moški spol, imajo večjo količino testosterona ter en X in en Y kromosom. Tako se učimo pri biologiji in to je splošno veljavna resnica.

V resnici ni tako preprosto. Nekateri osebe imajo moške genitalije, vendar dva ali tri X kromosome, medtem ko imajo nekatere osebe z ženskimi genitalijami poleg XX kromosomov tudi Y kromosom. Obstajajo ljudje, ki dovolj odstopajo od teh pravil (po zgradbi spolnih organov ali nivoju hormonov), da jih samo glede na to ni mogoče opredeliti kot moške ali ženske – so torej *interspolne* osebe. V preteklosti so interspolne osebe pogosto operirali kmalu po rojstvu, glede na zdravnikovo mnenje in želje staršev. Dandanes to velja za kršenje človekovih pravic in so takšne operacije ponekod že prepovedane z zakonom. Interspolne osebe imajo še vedno pravico, da z operacijo ali hormonsko terapijo spremenijo svoje telo, vendar takrat, ko so zmožni razumeti posledice odločitve in se za to odločijo sami. Na svetu predstavljajo okrog 1,7 % prebivalstva – približno toliko, kot je ljudi z rdečimi lasmi.

Vsa zmeda glede spola pa se še ne konča tukaj. V angleščini se za spol uporablja beseda »sex«, kadar govorimo o njem samo ob upoštevanju navedenih dejavnikov, kadar pa upoštevamo še druge dejavnike (druge biološke, psihološke in kulturne dejavnike), se uporablja beseda »gender«. Slovenščina tega razlikovanja ne pozna.

Tako kot večina stvari na Zemlji, tudi spol ni črno-bel oz. striktno binaren, temveč je spektrum. Lahko si ga predstavljamo kot ravno črto – na eni strani so ženske, na drugi moški, vmes pa še neskončno drugih možnosti. Osebe so lahko kjerkoli na tem spektru, ne glede na to, kateri spol jim je bil pripisan ob rojstvu. Za spolne identitete, ki niso ne moške ne ženske, se uporablja nadpomenka *nebinarne* (ang. non-binary), znotraj njih pa je še več drugih oznak, ki bolj natančno opišejo posameznikovo zaznavanje lastnega spola. Oseba, ki ji je bil ob rojstvu pripisan ženski spol, lahko razmišlja na »moški« način,¹ lahko se počuti bolj prijetno, kadar se ukvarja z aktivnostmi, ki jih kultura vidi kot »možate« – torej bo njen dejanski spol mogoče bližje moškemu delu spektra. Za sebe bo morda uporabljala oznake kot *demifant* (ang. demiboy) ali pa *transmaskulina* oseba. Oseba, ki ji je bil ob rojstvu pripisan moški spol, se lahko delno identificira s kulturno idejo o »ženstvenosti« in tako zaznava svoj spol bližje ženskemu delu spektra. V tem primeru bi lahko uporabljal oznake kot *demipunca* (ang. demigirl) ali pa *transfeminina* oseba. Raziskave so pokazale, da vzgoja ne vpliva bistveno na posameznikovo dožemanje lastnega spola.² Za osebe, ki se identificirajo s spolom, ki jim je bil pripisan ob rojstvu, se uporablja izraz *cisspolne ali cisosebe (cisženske, cismoški)* – predpona *cis-* izhaja iz latinščine in pomeni »na isti strani« ali »na tej strani«. Osebe, ki se identificirajo s spolom, ki ni enak tistemu, ki jim je bil pripisan ob rojstvu, lahko zase uporabijo oznako *trans-* (npr. *transženske, transmoški*).

V povezavi s spolom se pojavljajo različni pojmi:

- Spolna identiteta je posameznikovo notranje in osebno doživljanje lastnega spola. Čisto vsak posameznik ima spolno identiteto, tudi cismoški in cisženske.
- Spolni izraz se nanaša na to, kako se oseba vede, oblači ... O spolnem izrazu vedno govorimo v povezavi s kulturo, saj le-ta določa, kaj velja za »ženstveno« in kaj za »možato«. Spolni izraz ne odraža vedno posameznikove spolne identitete.
- Spolna orientacija oz. usmerjenost poimenuje posameznikovo razmerje do pripadnikov drugih spolov oz. nam pove, do katerega spola ta oseba lahko čuti spolno privlačnost. Je neodvisna od spolne identitete in spolnega izraza.

- Zaimki (ang. pronouns) so besede, ki jih uporabljamo, kadar nazivamo druge osebe. Najpogosteje uporabljamo »ona« in »on«. Zaimki in slovnični spol, ki ga oseba uporablja zase, prav tako ni nujno odraz njene spolne identitete. Nebinarne osebe lahko izrazijo željo, da se jih naziva z »on« ali »ona«, in vljudno je, da to spoštujemo.

Kljub temu da so cispolne osebe v večini, ne smemo zanikati obstoja nebinarnih in transspolnih oseb. Kljub temu da zahodne kulture spol v večini pojmujejo kot binarni sistem, so mnoge druge kulture že pred stoletji priznale obstoj oseb, ki v ta sistem ne spadajo (npr. Māhū v domorodnih havajskih in tahitijskih kulturah ali Nádleehe v kulturi Diné (Navajo). Primerno je, da spoštujemo spolno identiteto drugih ljudi, saj sami najbolje vedo, kako se počutijo. Kako bi se vi počutili, če ste moški, pa bi vas nazivali kot žensko? Poleg tega imajo nebinarne in transspolne osebe drugačen pogled na spolne vloge kot cispolne osebe in so zato pomembne v procesu odpravljanja škodljivih stereotipov in seksizma.

Opombe:

¹ V preteklosti so moški s preučevanjem želeli dokazati, da ženske niso sposobne razvitega mišljenja. Ta spoznanja so bila kasneje ovržena, dokazali pa so, da obstajajo razlike med moškim in ženskim načinom razmišljanja, čeprav zelo redki ljudje razmišljajo striktno na en način.

² V redkih primerih, ko se dečki rodijo z genetsko napako, ki povzroči, da njihove genitalije do pubertete spominjajo na tipično ženske, so se kljub temu da so jih vzgajali kot dekleta, v večini primerov identificirajo kot moški v odrasli dobi. Enako velja za dečke, ki so iz kakršnega koli razloga izgubili penis. V takšnih primerih so zdravniki večkrat priporočili staršem, da dečka vzgajajo kot dekle, vendar so v večini primerov kljub temu odrasli v moške.

Viri:

<https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-imprinted-brain/201702/boys-will-be-boys-even-if-raised-believed-be-girls>

<https://www.bbc.com/news/health-11814300>

<https://en.wikipedia.org/wiki/M%C4%81h%C5%AB>

<https://www.webmd.com/brain/features/how-male-female-brains-differ>

<https://transakcija.si/slovar/>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/232363#gender>

https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1

<https://en.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1dleehe>

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/10/its-intersex-awareness-day-here-are-5-myths-we-need-to-shatter/>

Tia Nerat Tomc, 4. g

PESMI

NAVDUŠILA JIH JE ČRKA H

V prvem letniku dijaki spoznavajo različne pesniške oblike. Pri odkrivanju značilnosti japonske književnosti in kulture niso ustvarjali ikeban iz pomladnih cvetov, ampak so v posebne in zanimive ikebane zlagali črke. Učence je navdušila **črka H**, ki je prva v imenu pesniške oblike **HAIKU**. Pritegnilo jih je to, da so lahko z enostavnimi in preprostimi besedami spregovorili o stvareh, ki so del življenja. Posebej so se ustavili pri motivih iz svojega veselega in manj veselega šolskega vsakdana. O tem tudi govorijo ti kratki trivrstični zapisi, v katere so ujeli nepozabne trenutke. Ti nam razkrivajo njihove šolske radosti, težave in potrjujejo že poznano resnico, da je svet raznolik, a nikoli tak, kot bi si želeli.

Tam v daljavi
v zgodnjem jutru šola
polna dijakov. (Urška Gajšt)

Klopi so polne,
na hodnikih dijaki.
Začetek more. (Lara Vida)

Hej, dobro jutro!
To sem ti zaželela,
ker te imam rada. (Alma Lušničkić)

Megleno jutro.
Sonce danes ne vzhaja,
jaz pa tudi ne. (Zara Šauperl)

Prišla je želja
po obilnem veselju
in to brez truda. (Gal Mohorko)

Jutro tu je že,
sonce neba vstalo je.
Naj se premaknem? (Lara Vida)

Danes sem dobil
enko pri slovenščini.
Res sem žalosten. (Jaka Černič)

Nekdo se šali
Mislim, da umiramo,
saj se zelo smejimo. (Tim Mendek)

O znamenitih samurajih vemo, da so znali opaziti in tudi presekat tanke lunine žarke. V 1. d res ni samurajev, so pa dijaki, ki so zelo dobri opazovalci narave. Dotakne se jih tudi aktualna govorica sveta. Znajo kritično vrednotiti, kar je slabo, znajo se veseliti vsega, kar je dobro. Zapisani haikuji nam razkrivajo njihovo razumsko in čutno naravo.

Sonce že vzhaja.
Poglej, zunaj je že dan,
en lep sončen dan. (Filip Vagner)

Na severu stoj,
tam ozri se v nebo
in videl boš sij. (Tara Kastelec)

Listi padajo,
z vetrom se gibljejo,
jesen je prišla. (Lara Vida)

Gledam v nebo
zvezde lepo svetijo,
tema izginja. (Emilija Lytvynenko)

Zima je mrzla,
poletje prevroče,
pomlad pa topla. (Ana Hace)

Jutri ne bo več
tako, kot danes je bilo.
Zelo mi je žal. (Leon Kalšek)

V temni noči
na nebu so sijale
bleščeče zvezde. (Alja Kopič, Tia Kolmanič)

Preveč ljudi je
začelo bojevanje,
nihče ne bo zmagal. (Nejc Liponik)

Zbrala in uredila Vida Ifko, prof.

Avtorica: Ajda Kirbiš, 3. a – Prešernov natečaj PGM 2022

DOMINE

Življenje se mi ruši pred mojimi očmi,
vse razpada, vse propada, neznosno boli.
Ruši se kot domine.
Najprej ena, nato druga, takoj zatem je vse podrto.
Vse je podrto, vse je zaprto.
Za lep čas je zaprto moje srce, uničeno moje ime, ki
do sedaj ni bilo samo moje.
Bili sta dve. Bila sva dva.
In ostala sem jaz. Prazna, ponižana, zlomljena.
Hvala ti, hvala vama, ki sta me pustila oditi,
ko sem bila najbolj sama.

Žana Hočevar, 2. f

PRAZEN NASMEH

Bolečina, skrbi,
na koncu temnega tunela
ni več luči.

Sivina, vojne, vse blede,
svet razpada,
ni več moči.

Hladnota src ljudi
me prevzema,
miselnost črni.

A iz misli mi nikoli ne zbeži
podoba tiste žalosti,
praznega nasmeha
tistih dni.

Lara Mavrič, 3. a

FER

Ona je vedno ta boljša.

Ona je lepša, pametnejša, primernejša.

Ona je vedno prva izbira,
odlična manira, vsa pričakovanja podira.

Jaz.

Jaz sem vedno tista „vredn“,
vedno druga, tretja, nešteta izbira, takrat ko nje ni,
jaz sem izhod v sili, ko o njej ni sledi.

Jaz sem z njo osenčena, a sem hkrati njena senca.

Senca,

brez katere ne zna hoditi,
ne zna o svojih čustvih govoriti,
ne zna svojih potencialov odkriti.

Pa še zmeraj;
je ona ta boljša.

Fer.

Žana Hočevar, 2. f

Vse bi naredila,
da bi si lahko oprostila,
da bi te lahko pozabila,
da bi lahko pozabila, kako šibko si me z užitkom gledal,
ko nisem mogla ničesar storiti,
ko nisem mogla govoriti,
nisem mogla, še zdaj ne morem verjeti.
Ne morem si oprostiti,
trudim se,
a ne morem, ne uspe, preprosto ne gre.

Žana Hočevar, 2. f

ŠOLA

Dijak v zadnji vrsti.

Dijak širok in čvrst.

Sam v svoji klopki on sedi.

Sam nenehno v profesorje strmi.

Osamljen on trpi.

Osamljen življenje svoje vrti.

Začaran od pogledov on strmi.

Začaran dvigniti roko se boji.

Neznan se vsem zdi nadut in len.

Neznan je za profesorje problem.

Nihče ne ve, kdo je v resnici.

Nihče ne ve ... sam v svoji je pesmici.

Brin Juričič, 3. g

IGRALEC

Ljudje me ne poznajo,
ker skrivam čustva za pojavo.
Za masko, ki jo lahko snamem, spremenim,
Sestavim, pregledujem in nadgradim.

Vse je v tem, da vlogo zaigram,
z masko sebe ne poznam.
Vedno več mask imam v tej svoji iluziji.
Vsaka z igro zaživi v moji fantaziji.

Vse skupaj sestavljajo polno sliko,
svojo mavrično skrito obliko,
ki z masko bo prekrita
in s toplimi solzami razlita.

Brin Juričič, 3. g

DIM

Dim prekrije resnico,
pokaže samo njeno skico.
Kot Mona Liza skriva slikarja,
tako dim zamegli svojega vladarja.
Vladar skriva se za cigareto,
vsa znanja skrita so za tem žarometom,
in prikriva jih pred celim svetom.

Vsa njegova čustva so v škatlici zaprta,
vsa ta tuja usta pa polna in odprta.
Vse te govornice o vladarju so laži,
zaradi njih vladar v solzah zaspi.

Brin Juričič, 3. g

Ljubim te;
pozimi,
ko najbolj sneži,
spomladi,
ko vse cveti,
poleti,
ko morje visoko valovi,
jeseni,
ko kadar hodiš barvno listje šumi.
Ljubim te v vseh letnih časih in prav vse dni.

Žana Hočevar, 2. f

ON

Par kilometrov loči me,
loči od tistih modrih oči,
oči, v katerih se kot v morju potopim.

Vsakič, ko njegovo ime slišim,
nekaj v srcu se zgodi,
nekaj v meni se prebudi.

S svojo pametjo vsakič me prevzame,
še bolj pa takrat,
takrat ko mojo roko v svojo vzame.

Celotno veselje se najino zdi,
polno skritih čustev,
saj nekaj v obeh se zbudi.

Med nama nek neizgovorjen dogovor živi,
nikoli o čustvih do drugega se ne govori,
raje zato nekaj v srcih trpi.

Ima vse, kar iščem in sem iskala,
a trenutno čas za naju nemogoč se zdi,
a enkrat upam, da vse se spremeni.

Lara Mavrič, 3. a

ZOBNA PASTA, ŽAFRAN IN LAMINATI

Njene kot žafran polne oči,
moja misel v njih se izgubi.
Zobna pasta z zob se blešči,
ko zapre usta, se mi kar stemni.

Osamljenost, izgubljene misli,
vse se ponavlja ... vsak dan je isti.
Vsak dan podoben je apokalipsi,
vsak dan prepletajo le popisani listi.

Je oseba, zgrajena trdno kot laminati,
vsak hoče njeno sestavljenost izzvati.
Vsak njen delček je kot lepa sestavljanica,
a moja osamljenost ostaja omamljena.

Brin Juričič, 3. g

Avtorica: Tarja Zupančič Danko, 3. a – Prešernov natečaj PGM 2022

Avtorica: Tarja Zupančič Danko, 3. a – Prešernov natečaj PGM 2022

Avtorica: Ajda Kirbiš, 3. a – Prešernov natečaj PGM 2022

Avtorica: Ajda Kirbiš, 3. a – Prešernov natečaj PGM 2022

Avtorica: Ajda Kirbiš, 3. a – Prešernov natečaj PGM 2022

ABSURDI

Edina realnost je papir.

DIALOG

»Ja.«

»Ne.«

»Ja.«

»Ne.«

»Ja.«

»Ne.«

»Ja.«

»Ne.«

Kje si, 'tiček črni?

Čiv, čiv, čiv.

Adijo!

Čiv, čiv, čiv.

ROJSTVO MODERNEGA ČLOVEKA

Ali poznate modernega človeka?

Ustrelili so ga, vendar ni umrl.

Odreševanje večnosti – zagledal se je v par modrih oči.

Glavo je izgubil nekje zgoraj med oblaki.

Iluzija odseva.

Odhod pehotnika od doma.

Kupid umre v vojni.

Grozna žalost.

Zaman si povija krvavo srce.

Spremenil se je v kamen.

Rojstvo modernega človeka.

SREČA

Sreča je v nesreči, kakor je
sreča v sreči nesreča.

O, nesreča, nesreča;
sreča, sreča.

Zbogom! Večna slava.

Janezova Melanholija

Janez, Janez Visoški.

Janez Visoški živi.

Janez Visoški umre.

Črno beli klavir s porumenelimi in polomljenimi tipkami (za njim sedi Janez) – nekatere so rdeče.

Skozi okno strmijo vanj – žalostna je ta njegova podoba.

Janez je sam.

Diktacija Janezove Melanholije

Kdo je, ta, ki bo tako melanholičen?

Ime naj mu bo Janez, Janez iz Visoškega.

In kaj bo počel, ta, Janez iz Visoškega?

Za zmeraj igral bo svoj stari klavir.

Enkratno! Igral in igral bo, ljudje pa ga bodo skozi čas pozabili.

Tako je! Janez bo sam – naj sam tudi umre.

Storjeno: umrl je sam, za svojim klavirjem.

IRONIJA

Ironija, kot ironično je ironično:

I-ro-ni-čno.

Kje je šaljivec, ki bi povedal
nekaj in potlej drugo storil, ironik.

Ironik, o, ironik.

Ironik, ironik, ironik.

V MRAČNI ZIMI

V mračni zimi je mož hitel po gozdu.

V mračni zimi so zamrznile brzice bisernih deročih rek.

To zimo je vse belo.

Pomlad je umrla v sirotišnici.

Na hladno noč prisluhni mrtvim, ali slišiš njihove klice?

Skozi gozd pred volkom beži rjava srna.

Sneg se počasi spreminja v led.

In jaz nemoteno ležim v jarku.

SKOZI SRCE STARCA

Ko sem bil marsikdaj v poznejšem
življenju črno-belih oči, bi bil dal
vse svoje uspehe, da bi še enkrat
pogledal skozi oči tistega otroka,
ki se mi je skozi vsa ta leta odtujil.

RIMA: PRIMER 2

Kje so najsvetlejše nade?

Da vso zlo se izgubi,
mesec tone v daljne kraje,
nič več sonce ne žari.

PESEM: ČLOVEKU

Na stari in krhki veji visoke zelene smreke lahko poseda siv progast ptič. In njemu ni mar, kot meni, za voljo ljudstva in domovine. On je vendar samo ptič, pa ni njemu nič lažje kot meni v življenju. Četudi on samo sedi na svoji majhni vejici in čaka, pa ne dočaka boljšega življenja.

Tako čakam jaz in tako čakajo mnogi – nekaj, kar nam bi polepšalo dan, ko ležimo v samoti, v kraju, ki ga več ni.

In nisem srečen, kakor tisti hiter črni žrebec, ki brez skrbi lebdi po zasneženih poljih ledene ukrajinske stepe.

Pa tudi žalosten nisem, po čem pa bi žaloval, saj nimam ničesar, pa me ne moti to, da nimam ničesar.

Namreč, veš, človek, lepo je živeti!

NEM

-

RIBA: A

Opazujem derečo se deročo se reko.

V njej ugledam plavo ribo,

ki plava po bisernih

valovih Dravskega polja.

NABREŽJE: B

Valovi njene struge silovito
tolčejo po tvojem skalnatem

nabrežju:

Tam je menda plavala riba.

VIŠJI SVET

Iz doline sega sedma gora.

Na planoti modra reka,
sredi reke stari most,
zraven mesta temni gozd.

Kod poseže moja veka –
odpre nebeška se zastora.

Dol iz gore tožno mesto,
prelevi se v slastno presto.

Skozi njo ropoče vlak.
Jeklen in glasen ras junak.
Vlak me vozi daleč stran,
preko mej od tod drugam.
Tam zagledam svoj oblak,
do njega vodi božji trak.

Ozrem naprej se v vodo,
zamišljeno stojim pred njo.
Spomin mi gre nazaj na ode,
spet se spomnim kalne vode.

Odletim nazaj v kotanjo.
Pomnim na ljubezen najino.
Oblaku sežem v roke,
zapuščam te prekrasne dne.

4N

Nemci so v Nemčiji prepovedani.

Kdo je Nemeč, ki je nemščino

nedavno tega predaval

na moji kaseti?

En, dva!

En, dva, tri, štir'!

Povej na glas!

Aus!

SAMOGOVOR: DOMOVINA

Velikokrat se mi je zgodilo, ko sem zataval v najtemnejše dele preteklosti, da sem se začel spraševati; Kako je bilo tistim ljudem, ki so bili na tem svetu pred menoj. Ali so trpeli za svobodo, kot so to pisali naši največji pesniki, ali pa so bili to navadni ljudje, ki so že dolgo tega obupali nad nečim večjim od posameznika.

Koroška je namreč odšla!

PESEM: TRIJE PASTIRJI

Nekaj tolarjev, da pometem.

Gospa, usmilite se me.

Prostost ni večna – morda je.

Praznih misli sedim obešen:

[na štriku za perilo].

Žal.

Evropa je večna uganka –

Evropa bo večna uganka.

Kaj se plete v njenih mislih?

UGANI

Hvala vsem jabolkom za ta samospev.

7≠8.

EKSPLOZIJA

Jaz sem moderna ptica.

Ptica lastovica – to je.

Morda ste slišali po meni.

Viadukt se je porušil.

Bencin stane več kot včeraj.

Žalostim in žalujem.

Morda jutri krenem drugam.

eksplozija

SREČKO KOSOVEL (EKSPRESIONIST)

Kons: $7a = 9b^2$

I, A, X – V3.

Kdo sem jaz?

Kdo si ti?

Hvala, hvala. --

UKRADENA PESEM

Nekdaj je živel en reven človek (pesnik).

Pa je bil in bo ter je umrl.

In vse, kar je imel na tem svetu,
je bil uvod njegove pesmi.

In ni bila dokončana ta pesem.
Pa jo je vseeno imel rad (pesnik),
čeprav je bila nedokončana.

In se je odločil, da jo bo spisal,
svojo pesem, da bo najlepša
(pesem) daleč naokoli.

In jo je spisal. In je bil srečen,
ko jo je spisal.
Pa je umrl in je bil zadovoljen,
ko je umrl.

In potem, ko je umrl,
je v hišo prišel tat
in je pesem odnesel.

/

Kazalec na stenski uri kaže pet do polnoč.

Pretep se je zgodil na spomeniku enega in na spomeniku drugega.

Pa komu je mar za te mrtve ljudi.

Amen –

končal je z mašo.

Ob moji nogi se vali cigaret,

menda ga je pustil kadet,

ko je šel tod mimo

umret na fronto

Amen –

kon'c!

Smrt svemu i svaštemu.

Hvala verniška gospoda,

jebite se!

//

Leksikon o mislih ne obstaja.

A veš slučajno o pomorih v Etiopiji?

Tema me zavaja s svojo lepoto,

zvezde sijejo z močjo 7MHz.

Iz igralnih kart potegnem pikovega asa.

Pomeni, da se bliža moja smrt.

Pomagaj mi podpreti pult mize,

tu te bom namreč obesil.

Kot sem zatiral svoje besede –

Besede umirajo.

Grešnik bo grešil!

Lord Umbriam prihaja nasproti (v pomoč) –

sveta beseda pisatelja je večna le, če tako

razsodi država.

Država je beda.

Evropa je beda.

Svet je bled/mrak.

Svet je Zemlja/zemlja je sušna:

Geograf je nad zemljo razočaran,

(na krasu je rdeča).

Tramvaj je avtohtona vrsta el. konja

večjim mestom.

Državni sekretar državljanom reče ne –

3 dni, 3 dni.

Smrt ... 0,56*s

Rojstvo ... 0,23*s

Pozitivna prirast populacije na svetovni
ravni je nedopustljiva – trdi državni sekretar

(ni edini).

Evropa gori.

Nekdo, ki nekaj sanja, spi pod
svobodno zvezdo [tax. 5\$] ~
Kralj je pomembna oseba v
življenju vsakdanjega človeka/
človek sam ne pomeni ničesar.
Nekdaj so v Evropi okronali drevo –
REVOLUCIJA – pridobili so papir.

Prvo slovensko knjigo je spisal P. T.
((bila je solidna – čeprav je imela veliko št.
slovničnih napak) (slavist se zgraža)) –
F. P., ki ni napisal Solzic (za čas njihove
izdaje je bil namreč preminil), je svoje pesmi
poimenoval Poezije.

– Slovenija – Evropa – Svet –

Enciklopedija umetnosti/uma/
miselnosti/fevdalizma.

K. M. junak kapitalizma.

Kmet je umrl na grmadi.

Svoboda! Svobodna je duša človeka.

Kdor bo pogledal dol iz bregu v dolino, bo
ugledal reko – reko biserno in deročo/sanjam
po tej reki.

Reka – Deroča – Svobodna
Voda (ne denar) je kraljica sveta.

Glej, ali jo vidiš! A ni lepa? Ne vidi se namreč iz bregu, da je reka otožna.

Otožna plače: Plače po tebi – kje si človek?

Kam si odšel?

Človek je greh.

Reka joče – kmalu se izsuši – človeku ni mar.

VIŠJA FILOZOFIJA:

Leposlovje, kaj je to? Še obstaja nepismen človek? Beseda je sestavljena iz črk, te pa menda pozna vsak.

Matevž [človek] rad prebira znanstvene revije, torej zna brati, spet nekdo drug pa jih ne bere. Ali jih ne bere, ker ne zna brati? Ali jih ne bere, ker ga ne zanimajo? Ali pa si jih preprosto ne more privoščiti, revež ponižni. Njega pri delu cel dan mučijo, pa jim nič ne oporeka, revež ponižni. In lani mu je od lakote umrl sin, pa je še vedno lačen, revež ponižni.

//

Malega psa so včeraj pojedli v kitajski restavraciji, mimo je prišel mlad spodoben kritik. Goste, ki so po nikakršnem naključju bili Kitajci, je povprašal po okusu psa. Povedali so mu, da je bil okusen, čeprav je bil narejen iz plastike. Nato se je natakara ustrelil, vendar ni umrl takoj, zato so ga ponoči pojedli avtohtoni kraški psi. On ni bil okusen.

///

Umetni človek Janez Kozina [serijska št. 138727035] govori o realnosti, imenuje pa jo resničnost. Resnica ni lahka stvar, še posebej, ko temelji na lažeh. Le ta se najrajši pojavlja v moderni politiki. Saj vsi vedo: Resnica ni laž, laž pa je vendarle resnica.

Potepuški pes, ki je nedavno tega taval po temnih cestah velemesta, je sedaj zaprt v kletki, ki je komaj dovolj prostorna zanj. Včasih grem mimo njegove hiše in me nadere s svojim težkim laježem. Nekdaj je bil tako živ, zdaj pa je samo še skelet s kožo – nič mesa. V ponedeljek bo umrl – sam in bo še vedno zaprt.

Gospod Bander

Gospoda Banderja v času njegovega življenja ni poznal nihče, tako kot ga ne pozna nihče v smrti, namreč ni umrl zares, saj ni nikoli obstajal.

Franz Joseph izreka svoje sožalje.

Javor

Kaznjenec skozi okno svoje jetniške celice opazuje zunanje ljudi.

Visok Javor, ki mu zastira pogled, se je posušil; naslednji mesec ga bo z drugimi kaznjenci prisiljen podreti!

Nad javorjem je obupal, že leta nazaj, ko je bil še mlad.

Javor ga je pozabil.

Tonček

Davno tega sem šel na mestni grob. Tam sem nekaj časa hodil med krošnjami suhih cipres, potem pa se ustavil pred prav ne posebnim nagrobnim kamnom, na katerem je pisalo: Tu leži Tonček, mrtev za nedoločen čas. Tako sem nekaj časa stal pred njim, naposled pa sem le odšel naprej po kolodvoru in na Tončka nisem pomislil nikoli več.

Na njegovem mestu danes raste cipresa.

Moj Oče

Oznanjam, da je moj oče, Gostibil Koparlot z včerajšnjim dnevom zapustil svet živih, življenje mu namreč ni bilo naklonjeno, on pa tudi njemu ne.

Včasih ga zagledam, ko hodim zvečer po mestu, vendar se vedno izkaže, da to le ni on, temveč nek' drug, svetu nepomemben, človek, ki nič hudega sluteč mrtev hodi po zemlji.

Pogreb bo jutri, ob 14. uri po Gospodovem času.

Pridite ali ne, očetu ni mar.

Vinko Vandur

Načelnik Vinko Vandur je poveljeval eni izmed mnogih ne pomembnih istrskih utrdb, na območju današnje hrvaške, v času med 1. in 2. križarsko vojno. Pri svojem delu nikoli ni bil preveč uspešen, zato se je nekega dne preprosto odločil, da se je naveličal živeti: Povzpel se je na najvišji del svoje skromne utrdb in se iz njega vrgel v dolino, ki se je raztezala pod njo.

Nekateri pravijo, da je še vedno živ.

Nagrobna Roža

Na moj grob so včeraj posadili rdeč tulipan.

Tulipan, kateri ne ve, da obstajam je do danes zrasel za cel centimeter, žal pa je brez njegovega dovoljenja nanj prilezla gosenica – jedla in jedla je moj rdeč tulipan, dokler se ni spremenila v metulja in odletela, nekaj dni kasneje je tulipan, zaradi nje, pred mojimi očmi, ovenel.

Zdaj si z mano tulipan.

Nik Turk, 1. b

PISMO ČLOVEŠTVU

pozdravljeni!

javljam se vam od tam spodaj

tukaj je precej vroče

ne dvomim da je zgoraj bolj

navsezadnje ste sami skuhali Zemljo

včeraj sem se pogovarjal s padlim angelom

skupaj sva odigrala partijo pokra

rekel je da vi tam zgoraj še vedno na slepo sledite velikemu bratu

še vedno sanjarite o egalitarizmu?

se naslanjate ob misli na utopijo ki vam jo obljublajo?

pod gladino sem srečal mnogotere ljudi

vas nič ne boli glava?

vas prav nič ne gane da ste ustvarili golazen?

pustimo zdaj jetnišnico titanov

se zavedate da se največja drhal skriva med vami?

Bog se bo spustil na Zemljo

odrešil bo tiste ki se mu podrejajo

mislite da vam bo vseмогоčni pomagal?

saj

naivnost je že od nekdaj enormna človeška hiba

vendar morate v nekaj verjeti

v nekaj iluzornega

v nekaj nerazumnega

v nekaj izkrivljenega

morda se kdaj srečamo v sedmem nadstropju

do takrat vas bom gledal od spodaj

čeprav dvomim v to kdo je višje

pa zbogom!

Luša Maučec, 4. a

Avtorica: Tarja Zupančič Danko, 3. a – Prešernov natečaj PGM 2022